

Obiekt

BUDYNEK GOSPODARCZY Z GOŁEBNIKIEM NR 1

2. Czas powstania

poqz. XX w

3. Miejscowość

D R E Z D E N K O

Zdjęcia, rzut,

1.

2.

4. Adres **Drezdenko**
p-ta 66-530
ul. Słoneczna 1
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

gorzowskie
województwo

m. Drezdenko
gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Driesen

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

zielonogórskie
województwo

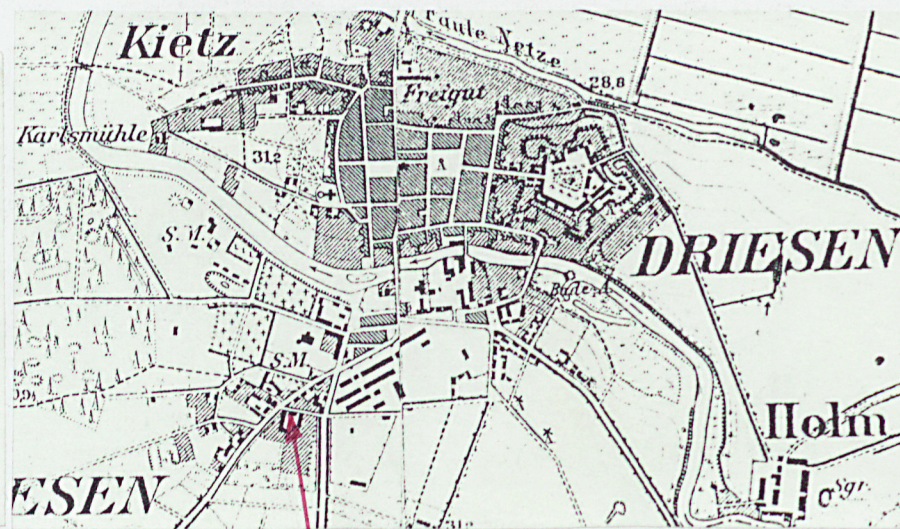
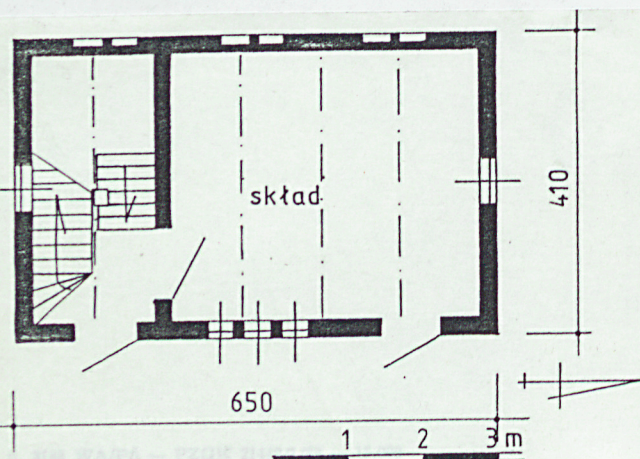
powiat **Gorzów Wlkp.**

8. Właściciel i jego adres
Bolesław Dokurno
66-530 Drezdenko
ul. Poznańska 18

9. Użytkownik i jego adres
Bolesław Dokurno
66-530 Drezdenko
ul. Poznańska 18

10. Rejestr zabytków:

Nr **408/92** data **2.09.92**

Brak informacji o dacie budowy, a także pierwszych właścicielach. Analizując formę architektoniczną, konstrukcję budynku należy przypuszczać, iż wzniesiony został na przełomie XIX/XX w lub w l. 10-tych XX w. Budynek ulokowany został w zagrodzie chłopskiej, pośrodku podwórza, stanowił dopełnienie czworobocznego układu przestrzennego.

Ewidencjonowany budynek - mimo niewielkiej skali - cechuje się bogatym programem użytkowym /dwa pom. składowe, piwnica, poddasze składowe, wieża z gołębnikiem, staranny i wykończeniem elewacji, z użyciem różnych form detalu architektonicznego. Budynek nie wykazuje cech wtórnych.

Orientacja

Drezdenko to stosunkowo duże miasto gminne, oddalone ok. 40 km na wschód od Gorzowa, liczące obecnie ok. 11 tys. mieszkańców. Miasto usytuowane na północnym skraju Puszozy Noteckiej, w widłach Starej i Nowej Noteci; w odległości ok. 1 km na północ Nowe Drezdenko - przyłączone do miasta w 1967 r.

Drezdenko posiada dogodną komunikację drogową w kierunku na: Strzelce Krajeńskie, Gorzów, Skwierzynę, Międzychód, Krzyż; stacja kolejowa /w Nowym Drezdenku/ zapewnia połączenie na linii Krzyż - Kostrzyn. Najbliższy okolica nizinna, o typowym, nadrzecznym krajobrazie; średnia wysokość w strefie zabudowy wynosi ok. 30 m npm.

Sytuacja

Ewidencjonowany budynek zlokalizowany jest w południowej części miasta /poza pierwotnym układem staromiejskim/, na lewym brzegu Starej Noteci, przy ul. Słonecznej 1. Obiekt usytuowany w ramach zagrody chłopskiej, zajmującej narożną działkę, między ul. Świerczewskiego i Słoneczną. Działka siedliskowa obszerna, przestronna, zorientowana do ul. Słonecznej. Inwentaryzowany budynek posadowiony pośrodku zagrody, oddalony ok. 15 m od ul. Słonecznej i 30 m od ul. Świerczewskiego. Po wschodniej stronie b. gospodarczego z gołębnikiem ulokowana jest chałupa, a po południowej - dwa budynki inwentarskie oraz stodoła; bezpośrednio po stronie wschodniej posadzone są dwa, okazałe klony.

Materiał, technika, konstrukcja

Podmurówka ceglana, złożona z trzech warstw w układzie krzyżowym i jednej w układzie główkowym na zrąb.

Ściany obwodowe murowane z cegły ceramicznej /palonej/, o wwiązaniu krzyżowym, nietynkowane /od wewnątrz pokryte tynkami wapiennymi/, z ozdobnymi, wypukłymi spoinami. Ściany wieży o konstrukcji ryglowej, z ceglanym wypełnieniem kwater międzyryglowych, wsparte na 4 słupach, spiętych jednym poziomem rygli i krzyżującym się układzie zastrzałów.

Pomieszczenia na strychu wydzielone również ścianami ryglowymi.

c.d. wkładka nr 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 150 m ³	46 m ² - w tym 6 m ² piwnica	b. gospodarczy z gołębnikiem	obiekt nieużytkowany
		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
		Nieszczelny dach nad wieżą /duży ubytek w pokryciu/ powoduje zawilgocenie więźby dachowej oraz stropów, prowadzi do dewastacji budynku. Brak szyb w oknach, nieznanie skorodowane drewniane elementy więźby dachowej i szkieletu konstrukcyjnego wieży.	
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
Brak danych.		Ewidencjonowany gołąbek to jeden z nielicznych tego typu obiektów /lokowany w zagrodzie chłopskiej, na przedmieściu/, występujących na terenie woj. gorzowskiego. Budynek charakteryzuje się oryginalną formą architektoniczną, z dbałością w opracowaniu detali. Powyższe względy implikują zalecenie, aby objąć obiekt ochroną konserwatorską. W chwili obecnej budynek jest nieużytkowany i ewentualna adaptacja do nowej funkcji winna odbywać się w sposób planowy /konsultacje z WKZ w Gorzowie/, z zachowaniem <u>a.d. wkładka nr 2</u>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

H. Brghaus, Landbuch der Provinz Brandenburg, Bd. III,
Berlin 1856.

K. Kroman, Drzdenko - Studium Historyczno-Urbanist.
Szczecin 1980.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

Mapa topograficzna Drzdenka /Driesen/ z kon XII w -
kserokopia wg. negatywu znajdującego się w PKZ Sz-n.
syg. 2148/R

24. Uwagi różne

Sfinansowana przez p. Bolesława Dokurmo z Drzdenka.

25. Opracował

tekst Henryk Muszyński, 06.1992 r.

Imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Henryk Muszyński, 06.1992 r.

Imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Henryk Muszyński, 06.1992 r.

Imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów PSOZ w Gorzowie Wlkp.

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

Państwowa
Służba Ochrony Zabytków
ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI
ul. Jagiellończyka 8
66-413 Gorzów Wlkp.
tel. 75-483, 75-466

2.09.92
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
mgr Władysław Chrostowski

27. Załączniki

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
D R E Z D E N K O	BUDYNEK GOSPODARCZY Z GOŁĘBNIKIEM NR 1	tekst, fotografie

c.d.rubr.nr 13

Stropy - ceramiczny, odcinkowy, na stalowych belkach; na wysokości wieży strop drewniany, belkowy, wyprawiony na gładko, z podsufitką na macie trzcinowej.

Wieżba dachowa - krokwiowo-jętkowa, z obustronną podporą stołcową; końce krokwi wsparte zaciosami na płatwiach stopowych, ułożonych na słupkach przyściennych. Dach nad wieżyczką krokwiowy. Ozdobnie profilowane końce krokwi i płatwi wyprowadzone ok. 40 cm poza lico ścian, tworzą niewielki okap.

Pokrycie - połaci dachowych /budynku i wieży/ z łupka, na papie.

Posadzka - na parterze ceglana, na poddaszu cementowa.

Schody na poddasze ceglane, zabiegowe; do piwnicy jednobiegowe.

Okna - o zróżnicowanych kształtach otworów i typie stolarki. W obrębie budynku gospodarczego występują okna pojedyncze, w żelaznych ramach, stałe, zwieńczone łukiem pełnym lub odcinkowym; w ścianie frontowej w formie triforium, w ścianie zachodniej - trzy biforialne blendy. W obrębie wieży /gołębnika/ stolarka drewniana, o konstrukcji krosnowej, z podziałem szczeblinowym i uchylnymi kwaterami.

Drzwi - 1-skrzydłowe, ramowo-żaluzjowe, zawieszane na trzpieniowych zawiasach; górne krawędzie skrzydeł wyprofilowane łukowato, analogicznie jak nadproże.

Rzut

Budynek założony na planie regularnego prostokąta o wym. 650 x 410, zorientowanego na osi N-S; front skierowany w kierunku wschodnim. We wnętrzu budynku wydzielone dwa pomieszczenia /skład i klatka schodowa/; całość w układzie jednotraktowym. Wejścia do budynku umieszczone w ścianie wschodniej, z wewnętrzną komunikacją między pomieszczeniami.

Bryła

Ewidencjonowany budynek to obiekt parterowy, częściowo podpiwniczony, z użytkowym poddaszem, z centralnie wypro-

Wkładkę założył: H. Muszyński, 06.1992 r.
(imię, nazwisko, data)

c.d. wkładka nr 2

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Gorzowie Wlkp.

3.

4.

5.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
D R E Z D E N K O	BUDYNEK GOSPODARCZY Z GOŁE, BNIKIEM NR 1	tekst, fotografie

c.d. rubr. nr 13

wadzoną wieżą /o podstawie prostokątnej, 150 x 250 cm/; budynek gospodarczy oraz wieża nakryte osobnymi dachami naczółkowymi, o prostopadłym układzie kalenic. Wysokość całkowita budynku wynosi ok. 670 cm, stosunek wysokości ścian do dachu jak 4:3; wieża wyprowadzona ponad kalenicę budynku na ok. 230 cm. Piwnica ulokowana pod południową częścią budynku, niewielka, o wys. 180 cm, o ścianach kamienno-ceglanych, przesklepiona stropem odcinkowym. Poddasze - podwyższone o 140 cm ściankę kolankową - podzielone na trzy pomieszczenia, o charakterze składowym.

Elewacje

Elewacje budynku ukształtowane w sposób dekoracyjny, z równomierną dbałością o każdą ścianę. Otwory okienne i drzwiowe w formie stojących prostopadkościanów, zwieńczone łukiem odcinkowym lub pełnym. Szczyty rozwiązane na polu trapeza, 1-osiove, z ozdobnie profilowanymi końcami płatwi, wyprowadzonymi przed lico muru. Elementem poziomego podziału elewacji jest ceglany gzymś o motywie pilastym. Wieża o konstrukcji ryglowej, z rytmicznie rozmieszczonymi słupami i ozdobnym układem cegieł w kwaterach międzyryglowych /zjawisko typowe dla obiektów z przełomu XIX/XX w./. Na wysokości naczółków dachu budynku i wieży ustawione metalowe sterczyny z kulą; pośrodku dachu wieży ustawiony metalowy, kuty wiatrowskaz. Kolorystyka elewacji /czerwona cegła/ wpływa waloryzująco na całość obiektu.

Instalacja - brak; pierwotnie system ogniowy oparty o jeden komin słupowy, zwieńczony ozdobnym obdaszkiem.

c.d. rubr. nr 20

bryły, formy dachu, architektonicznego ukształtowania elewacji ze wszystkimi detalami. W przypadku przeznaczenia budynku do celów handlowo-usługowych, jego oryginalna forma architektoniczna może być elementem reklamowym.

c.d. wkładka nr 3

Wkładkę założył: H. Muszyński, 06.19992 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Gorzowie

6.

7.

9.

1. Miejscowość D R E Z D E N K O	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) BUDYNEK GOSPODARCZY Z GOŁĘBNIKIEM NR 1	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) tekst, pl. sytuacyjny, foto

Spis fotografii

1. Gołębnik, ul. Słoneczna 1 - elewacja wschodnia
2. -:- - elewacja zachodnia
3. -:- - elewacja szczytowa /południowa/
4. -:- - widok ogólny od północnego-zachodu
5. -:- - wieża gołębnika - widok od zachodu
6. -:- - ozdoby profilowane końce płatwi oraz mieczy - w szczycie północnym
7. @:- - 1-skrzydłowe drzwi /ramowo-żaluzjowe/ - w elewacji wschodniej
8. -:- - potrójne okno umieszczone pośrodku elewacji frontowej
9. -:- - fragment więźby dachowej /sposób połączenia krokwi z jętkami oraz podpory stropów i płatwie stopowe, ułożone na przyściennych słupkach/

Wkładkę założył: H. Muszyński, 06.1992 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Gorzowie Wlkp.

